

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Затверджено

На засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 1 від 29.08.2025 р.)

Завідувач кафедри _____ проф. Біляковська О.О.

Силабус з навчальної дисципліни
«Методика загальної освіти»,
що викладається в межах ОПП (ОПН)
«Середня освіта (Музичне мистецтво)»
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 014 «Середня освіта»

Львів, 2025

Назва дисципліни	Методика загальної освіти
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського, 7, кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта
Викладачі курсу	Караманов Олексій Владиславович, доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Контактна інформація викладачів	oleksiy.karamanov@lnu.edu.ua кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи вул. Туган-Барановського, 7; (032) 239-47-65
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Середа, 14.00-15.00 (кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, вул. Туган-Барановського, 7). Консультації в день проведення лекцій/семінарських занять (за попередньою домовленістю). Он-лайн консультації (за попередньою домовленістю). Консультації перед заліком.
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/metodyka-zahalnoi-osvity
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Методика загальної освіти» належить до циклу дисциплін вільного вибору студента зі спеціальності 014 «Середня освіта» (кваліфікації «Магістр освіти (Музичне мистецтво); вчитель музичного мистецтва») для освітньо-професійної програми «Середня освіта (Музичне мистецтво)» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Дисципліна викладається у II семестрі в обсязі 4 кредитів за Європейською кредитно-трансферною системою ECTS для магістрантів першого року заочної форми навчання. Дисципліна призначена для розвитку і формування у магістрантів знань та вмінь, необхідних для педагогічної діяльності.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Методика загальної освіти» орієнтована на формування знань та розуміння предметної області та професійної діяльності вчителя закладів освіти; здатності до вдосконалення професійних знань і вмінь вчителя музичного мистецтва; оволодіння теоретичними та практичними основами методики викладання у загальноосвітній школі; оволодіння сучасними технологіями навчання; набуття знань та навичок ефективного спілкування на професійному та соціальному рівнях; формування умінь креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень. Загальна кількість годин дисципліни становить 90, кількість кредитів – 4.
Мета та цілі дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни «Методика загальної освіти» є забезпечення підготовки фахівця до педагогічної діяльності у закладах освіти, ознайомлення з сучасними тенденціями педагогіки та дидактики, формуванні розуміння сутності принципів, методів, форм організації навчання, набуття навичок організації ефективного спілкування та розв'язання конфліктів, вироблення розуміння сутності педагогічної діяльності як організації взаємодії вчителя з учнями у ролі

	рівноправних суб'єктів та партнерів, підготовка до застосування набутих теоретичних знань у практичній діяльності.
Література для вивчення дисципліни	<p style="text-align: center;">Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Волкова Н. П. Педагогіка. – К.: Видавн. центр “Академія”, 2002. 2. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. 3. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2003. – 418 с. 4. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка.– К., 1999. – 350 с. 5. Фіцула М. М. Педагогіка: Посібник. – К.: Вид. центр “Академія”, 2000. <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Варій М. Й., Ортинський В. Л. Основи психології і педагогіки: Навч. посібник. – К., 2007. 7. Вишневський О. Сучасне українське виховання. – Львів, 2001. 8. Грабовська С., Равчина Т. Конфлікти без насильства. – Львів, 2002. 9. Закон України “Про освіту” // Відомості Верховної Ради. – 2017, № 38-39 // http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 10. Закон України “Про вищу освіту”// Відомості Верховної Ради. – 2014. - № 37–38 // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 11. Ковальчук Л. О. Практикум з педагогіки: Навч. посібник. – Львів, 2005. 12. Освітні реформи: місія, дійсність, рефлексія: монографія / за ред. Василя Кременя, Тадеуша Левовицького, Віктора Огнев'юка, Світлани Сисоевої. – К. : ТОВ “Видавниче підприємство “ЕДЕЛЬВЕЙС”, 2013. 13. Освітні технології: Навч.-метод. посіб. / За заг. ред. О. М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2002. 14. Падалка О. С. та ін. Педагогічні технології: Навч. посібн. – К., 1995. 15. Пірен М. І. Основи конфліктології: Навч. посібник. – К., 1997. 16. Педагогіка для громадянського суспільства /Заред. Т. С. Кошманової. – Львів, 2005. 17. П'ятакова Г. П., Заячківська Н. М. Сучасні педагогічні технології та методика їх застосування у вищій школі: Навч.-метод. посіб. – Львів, 2003. 18. Тихомирова Є., Постоловський С. Конфліктологія та теорія переговорів: Підручник. – Суми, 2008. 19. Ягупов В. В. Педагогіка: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2002. 20. Якса Н. В. Основи педагогічних знань: Навч. посібник. – К., 2007.
Обсяг курсу	Для магістрантів денної форми навчання: 30 годин аудиторних, з них 12 годин лекцій 18 годин практичних занять 60 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	У результаті вивчення дисципліни «Методика загальної освіти» студент повинен <i>знати</i> : <ul style="list-style-type: none"> • предмет і завдання педагогіки, сутність головних педагогічних категорій; • особливості професійної діяльності вчителя закладу освіти; • сутність, структуру особливості процесу навчання у школі; • традиційні та інтерактивні методи навчання;

- сучасні організаційно-методичні форми навчання учнів;
- критерії психолого-педагогічного аналізу навчального заняття;
- норми, критерії оцінки діяльності педагога та учня;
- принципи, правила організації педагогічного спілкування, його стилі та рівні;
- сутність, структуру, рівні та типи конфліктів у педагогічних ситуаціях, способи їх розв'язання;

вміти:

- застосовувати методи, прийоми організації педагогічної взаємодії;
- визначати навчальну мету, структурувати зміст навчального матеріалу;
- розвивати інтерес учнів до змісту навчального матеріалу;
- застосовувати методи, прийоми організації навчання учнів, в тому числі інтерактивні методи навчання (сюжетно-рольові ігри, діалоги, дискусії, бесіди, роботи в парах та групах, мозкову атаку тощо);
- здійснювати психолого-педагогічний аналіз навчального заняття;
- аналізувати різноманітні педагогічні ситуації, демонструючи неординарні підходи, уміння креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та в умовах обмеженого часу;
- організовувати спілкування з учнями як рівноправними суб'єктами міжособистісної взаємодії, демонструвати навички ділових комунікацій у галузі освіти, а також ефективного спілкування на професійному та соціальному рівнях;
- аналізувати й розв'язувати конфлікти з учнями;
- застосовувати доцільні стратегії поведінки у конфліктній ситуації та такі способи розв'язання конфліктів, як переговори та медіація.

Здобувачі набудуть компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

ЗК7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

РН1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

	<p>PH2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.</p> <p>PH4. Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.</p> <p>PH5. Описує методику розробки освітніх проєктів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати.</p> <p>PH7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.</p>
Ключові слова	Освіта, методика, дидактика, форми організації навчання, методи навчання, сучасний освітній простір.
Формат курсу	Денний
Теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Методологія педагогічних досліджень», «Проблеми сучасної музичної педагогіки», достатніх для розуміння джерел курсу.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, бесіда, дискусія, інтерактивні методи (робота в мікрогрупах, робота в парах, мозкова атака, «снігова куля»), наочні методи навчання (презентації, таблиці, структурно-логічні схеми), кейс-метод, імітаційно-рольові ігри у формі наукової конференції, мікровикладання тощо.
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, фліпчарт, маркери.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: -Семінарські заняття – макс. кількість балів – 30: 6 семінарських по 5 балів за роботу на семінарському з урахуванням характеру відповіді студента (повідомлення, доповідь, презентація тощо) + 6 семінарських по 2 бали за самостійну підготовку до семінарського

	<p>заняття =12. Разом 42 бали. -Виконання двох міні-проектів по 15 і 20 балів. Разом 35 балів. -Підсумковий тест – 23 бали (питання різного рівня складності, по 1-3 бали за правильну відповідь). Загальна сума=100 балів.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Дотримання академічної доброчесності забезпечується шляхом усної домовленості зі студентами на першому занятті про неприйнятність плагіату, списування та порушення норм академічної етики; повідомлення викладача про наслідки за недотримання цих вимог; передбачення виконання деяких письмових завдань самостійної роботи у межах практично-семінарських знань, що унеможливорює порушення норм академічної етики, чи, за умови виконання письмових робіт у позааудиторний час, повідомлення викладача про перевірку автентичності робіт шляхом співставлення їх з роботами такого типу.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання всіх видів робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому враховуються активність студента під час занять; акцентовано на недопустимості пропусків та запізнь, недопустимості користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; не допускається списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставлених завдань. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і специфіка педагогічної діяльності. Її соціальна значущість. Демократичне середовище навчання. 2. Система педагогічних наук. Категоріальний апарат. Дидактика як галузь педагогіки. Її предмет, завдання, основні категорії. 3. Актуальні проблеми сучасної дидактики. Диференціація. Особистісно орієнтована модель навчання. Індивідуалізація.

	<p>Інтеграція. Проблемно-розвиваюче навчання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Система дидактичних принципів. 5. Структура процесу навчання. Двосторонній характер процесу навчання. Оптимізація процесу навчання. 6. Поняття про зміст освіти. Основні джерела змісту освіти. Навчальний план. Навчальна програма. Підручники і навчальні посібники. 7. Методи навчання як способи взаємодії вчителя і учнів в процесі навчання. Особливості їх застосування у середній школі. Класифікація методів навчання. Прийоми навчання. Засоби навчання. 8. Інтерактивні методи навчання. 9. Вибір методів навчання. Зумовленість методів навчання метою, змістом та специфікою навчального процесу, віком, індивідуальними особливостями учнів, майстерністю вчителя. 10. Форми організації навчання, їх становлення. 11. Поняття про класно-урочну систему навчання: переваги та недоліки. 12. Урок як основна форма організації навчання у загальноосвітній школі. Типи і структура уроків. 13. Підготовка вчителя до проведення навчального заняття. 14. Вимоги до організації навчального заняття. 15. Поняття, сутність, функції, особливості спілкування. Спілкування як взаємодія. 16. Стили педагогічного спілкування. 17. Рівні педагогічного спілкування 18. Дистанційна освіта і e-learning. 19. . Поняття про метод проектів. 20. Правила організації педагогічного спілкування. 21. Конфлікт. Його особливості, сутність, функції. 22. Типи конфліктів в освітньому середовищі. 23. Деструктивний і конструктивний конфлікт: сутність, специфіка. 24. Конструктивне розв'язання конфлікту. 25. Стили поведінки педагога у конфліктних ситуаціях. 26. Методологічні засади сучасної освітньої діяльності. 27. Історико-філософські проблеми розвитку освіти. 28. Аналіз суасних моделей управління освіти.
--	--

Опитування

Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Літера тура. Ресурс и в Інтерне ті	Завдання, год
1	Тема 1. Вступне заняття. Методологічні засади сучасної освітньої діяльності.	Лекція, 2 год.	Презентація Навчально-методичні матеріали	1, 4, 5, 13, 15 Інтернет-джерела:	Розпочати роботу над термінологічним словником 13
1	Тема 2. Головні ознаки «суспільства знань» у контексті еволюції освіти.	Лекція, 2 год.		3, 7, 12, 16	Підготувати огляд наукових публікацій з теми.
2	Тема 1. Вступне заняття. Методологічні засади сучасної освітньої діяльності. 1. Аналіз категорій сучасної освіти – навчання/самонавчання, освіта, виховання/самовиховання, розвиток, формування. 2. Еволюція поняття «освіта» та її результати. 3. Основні освітні компетенції випускника школи та закладу вищої освіти. 4. Поняття про «суспільство знань» та його характеристики. 5. «Суспільство знань» та його виміри – людський, ринковий, потенційний, регіональний, глобальний.	Семинар, 2 год. Презентація, дискусія.	Презентація Навчально-методичні матеріали	4, 8, 13	Підготувати презентації.
2	Тема 3. Історико-філософські проблеми розвитку освіти.	Лекція, 2 год.		4, 8, 13	Підготувати огляд наукових публікацій з теми.
3	Тема 4. Сучасний світовий освітній простір: головні тенденції розвитку.	Лекція, 2 год.		4, 9, 13, 14	Підготувати огляд наукових публікацій з теми.
3	Тема 2. Історико-філософські проблеми розвитку освіти. 1. Поняття про історію педагогіки та її загальні характеристики. 2. Історія педагогіки як навчальний предмет. 3. Аналіз історичних моделей розвитку освіти – афінська, спартанська, римська, середньовічна, модель епохи Відродження, модель епохи нового часу, модель епохи реформаторської педагогіки (кін. XIX-поч. XX ст.), модель середини XX ст., сучасна модель. 4. Поняття про філософію освіти та освітні парадигми – традиційна, предметно орієнтована, особисто орієнтована, творча (креативна). 5. Аналіз філософських освітніх течій – біхевіоризм, позитивізм, прагматизм, екзистенціалізм, конструктивізм, конективізм.	Семинар, 2 год. Презентація, дискусія.		4, 9, 13, 14	Підготувати презентації.
4	Тема 5. Сучасні освітні та педагогічні технології.	Лекція, 2 год.		1, 4, 5, 15	Підготувати огляд наукових публікацій.
4	Тема 3. Освітній простір та сучасні педагогічні технології. 1. Аналіз понять «освітній простір», «освітнє середовище», «порівняльна педагогіка», «інновація в освіті» та їх інтерпретація	Семинар, 2 год. Індивідуальна робота, робота в групах, вобговорення.		1, 4, 5, 15	Підготувати презентацію.

	<p>науковій літературі.</p> <p>2. Аналіз головних тенденцій розвитку сучасної освіти.</p> <p>3. Освітня й педагогічна технологія та їх характеристика (приклади за фахом). Головні ознаки та структура педагогічної технології.</p> <p>4. Технологія навчання. Типи інноваційних технологій навчання (приклади за фахом).</p> <p>5. Аналіз «технології розвивального навчання», «технології занурення», вальдорфської педагогіки, «школи успіху і радості» (С. Френе), «школи для життя, через життя» (О. Декролі), «школи діалогу культур» (В. Біблер).</p>				
5	Тема 6. Аналіз сучасних моделей управління освітніми системами. Поняття про метод проектів.	Лекція, 2 год.		3, 4, 7, 11, 17	Підготувати огляд наукових публікацій з теми.
5	Тема 4. Сучасні моделі управління освітніми системами. 1. Поняття про освітній та педагогічний менеджмент. 2. Головні компоненти педагогічного менеджменту. 3. Функції менеджера у закладі вищої освіти. 4. Аналіз формальних і колегіальних моделей освітнього менеджменту. 5. Аналіз політичних та суб'єктивних моделей освітнього менеджменту. 6. Аналіз культурних моделей освітнього менеджменту.	Семинар, 2 год. Робота в парах, дискусія.		3, 4, 7, 11, 17	Підготувати презентацію.
6	Тема 7. Організація демократичного середовища навчання.	Лекція, 2 год.		3, 4, 12, 13, 16	Підготувати огляд наукових публікацій.
6	Тема 5. Дидактика – теорія навчання. Середовища навчання. 1. Поняття про дидактику та її характеристика. 2. Аналіз головних принципів навчання. 3. Організація демократичного середовища навчання у закладі освіти. 4. Головні засади формування демократичного середовища навчання. 5. Сучасні методи і прийоми навчання. 6. Організація персонального середовища навчання (Personal Learning Environment) та його інтерпретація у науковій літературі.	Семинар, 2 год. Презентація, обговорення.	Тексти наукових статей.	3, 4, 12, 13, 16	Підготувати презентацію.
7	Тема 8. Дистанційна освіта і e-learning. Персональне середовище навчання.	Лекція, 2 год.		4, 6, 7, 11, 17	Підготувати огляд наукових публікацій з теми.
7	Тема 9. Сучасні підходи і концепції виховання.	Лекція, 2 год.		4, 6, 7, 11, 17	Підготувати огляд наукових публікацій з теми.
10	Тема 6. Сучасні підходи і концепції виховання. 1. Сучасна інтерпретація категорії «виховання» в науковій літературі. Поняття про виховання. Головні завдання виховної діяльності. 2. Історичні аспекти розвитку виховання. 3. Аналіз головних принципів виховання. 4. Виховні моделі різних світових країн. 5. Головні ознаки колективу (А. Макаренко). Формування учнівського колективу. 6. Особливості застосування методів і прийомів виховання	Семинар, 2 год. Презентація, обговорення.		2, 4, 6, 11, 16	Підготувати презентацію.